

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਵਾਜਬ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ *ca*e* ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ।"

(21) ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਬੰਧਤ ਵਾਹਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸੇਵਕ, ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ 'ਪ੍ਰਬੰਧ' ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ, ਇਹ ਖੁਦ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਦਸਾ *nwfc*- ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਸੀ- ਜੇਕਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸੀ, ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਟਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਜਾਂ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਬਰਸਾਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਹ ਖਤਰਨਾਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਹਨ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰਿਆ। *res ipsa loquitur* ਦਾ ਨਿਯਮ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ), ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ * ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(22) ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਥਾਪਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਵਾਂ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਸਨ।

(23) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।

ਆਰ. ਐਨ. ਐਮ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ।

ਐਸਬੀ ਕੈਪੂਰ ਅਤੇ ਐਚਆਰ ਸੋਫੀ ਜੇ. ਜੇ.

ਵਲੀ ਰਾਮ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਮੁਖਤਿਆਰ ਕੌਰ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1967 ਦਾ RSA 732

28 ਅਗਸਤ 1968 ਈ.

ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ (1956 ਦਾ LXXVIII) - ਐੱਸ. 20— ਦਾ ਦਾਇਰਾ— ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ— ਭਾਵੇਂ ਧੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ (1872 ਦਾ I) — ਐੱਸ. 101 ਤੋਂ 104 - ਧੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ - ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਧੀ ਦੀ ਉਮਰ - ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਵਲੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਮੁਖਤਿਆਰ ਕੌਰ (ਸੋਢੀ, ਜ.)

, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸਾਂਭਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 20(3) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਇੰਨੀ ਚੌੜੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਉਮਰ ਤੱਕ ਇੱਕ ਅਣਵਿਆਹੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ। ਇੱਕ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਰੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਧਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ 'ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ' ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗੈਰ- ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰ ਜਾਂ ਬਿਰਧ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਲਈ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਮਾਉਣ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ, ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਇਕੱਲੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਪਾਰਾ ੫)

ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਧੂਰੀ, ਮਿਤੀ 24 ਮਈ, 1965 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ, ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 24 ਜੂਨ, 1967 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ।, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਦੇਣਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਤੱਕ 20 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ।

ਇੱਕ ਫਿਰਾ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਜਵਾਬਦਾਰਾ ਲਈ ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਹੰਤ, ਇੱਕ ਡੀਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਸੋਢੀ, ਜੇ.—ਇਹ 24 ਜੂਨ, 1967 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। -ਜਵਾਬਦਾਰ ਮੁਖਤਿਆਰ ਕੌਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵਲੀ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 20 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ।

(2) ਫਿਰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵਲੀ ਰਾਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 50 ਰੁਪਏ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਣਵਿਆਹੀ ਲੜਕੀ ਸੀ ਜੋ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੀ ਮਾਂ ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਂ-ਧੀ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਪਿੰਡ ਹਰਚੰਦਪੁਰਾ ਵਿੱਚ 300 ਵਿੱਘੇ, ਪਿੰਡ ਬਟੂਹਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ 60 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ 1000 ਰੁਪਏ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਵਜੋਂ 50 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅੱਗੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸ. ਮੁਦਈ ਦੀ ਮਾਤਾ ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਕੋਲ 60/65 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 11 ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸਪੋਰਟ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ-

- (1) ਕੀ ਮੁਦਈ ਕਿਸੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?
- (2) ਰਾਹਤ.

(3) ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਮਾਂ ਲਗਭਗ 80 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਵੀ ਹੈ। 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੀ ਕੁੜੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਓਥੇ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜੋ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 10000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। 25 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਤੋਂ Mst. ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਐੱਸ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ (1956 ਦਾ ਐਕਟ 78) ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3), ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਣਵਿਆਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਨਖਾਹ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਲੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਮੁਖਤਿਆਰ ਕੌਰ, (ਸੋਢੀ, ਜ.)

ਲਈ . ਬੇਸ਼ਕ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੀ ਮਾਤਾ ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਕੋਲ ਲਗਭਗ 80 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 5-16 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਉਜਾੜ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ, ਪਿਛਲੇ ਪਤੀ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਭਰਾ ਸੀ, ਦੀ ਕਮਰ ਤੋਂ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੱਕ 20 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਵਲੀ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 40 ਪਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਮੁਦਈ ਦੀ ਮਾਤਾ ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਧੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੰਡਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਲੀ ਰਾਮ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਹੁਣ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

(4) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ-

"20. (1) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ, ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਆਪਣੇ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਿਰਧ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ♦ ♦ * * -

(3) ਆਪਣੇ ਬਿਰਧ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਧੀ ਜੋ ਅਣਵਿਆਹੀ ਹੈ, ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਧਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਤਾ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ।"

(5) ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਹਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅੱਛਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਗੁਰਲ, ਜੋ ਕਿ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੈ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਕਮਾ ਸਕਦੀ। ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ

ਸਰਸਵਤੀ ਬਨਾਮ ਮਾਧਵਨ (1), ਮੁਹੰਮਦ ਯਾਰ ਬਨਾਮ ਏਯੂ ਮੁਹੰਮਦ (2) ਅਤੇ ਯੂ ਬਾ ਬੰਗ ਬਨਾਮ ਮਾ ਆਇ (3) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕੇਸ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਹੰਮਦ ਯਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ

488 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ - ਵਾਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਿ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ? ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ 'ਬੱਚਾ' ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ ਵੱਧ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ 'ਬਾਈਲਡ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 20 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ, ਇਸਲਈ, ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। *ਸਰਸਵਤੀ ਦੇ ਕੇਸ* ਵਿੱਚ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ 'ਬੱਚਾ' ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ 22 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ, ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। *ਯੂ ਬਾ ਥੋਗ ਦੇ ਕੇਸ* ਵਿਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਉਮਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਤਾਂ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਰਕਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 20 ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20(3) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਇੰਨੀ ਚੌੜੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਉਮਰ ਤੱਕ ਇੱਕ ਅਣਵਿਆਹੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ। ਐਕਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਮਰਦ ਜਾਂ ਔਰਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜਾਂ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1961 ਕੇਰਲਾ 297.
- (2) ਏਆਈਆਰਜੇ 1941 ਲਾਹੌਰ 92.
- (3) ਏਆਈਆਰ 1932 ਰੰਗ 94.

ਨਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।
(ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਬੀਮਾਰ ਮਾਪੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜੋ ਕੁਝ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬੱਚਾ 18 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਸ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲਈ। ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਰੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਧਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬੋਝ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ। ਸਮੀਕਰਨ 'ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ' ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰ ਜਾਂ ਬਿਰਧ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬਾਰੇ। ਇਸ ਲਈ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਲਈ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਮਾਉਣ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ, ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਇਕੱਲੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੋਝ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਸ ਬੀ ਕੈਪੂਰ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਆਰ. ਐਨ. ਐਮ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ
ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.
ਨਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਅਤੇ ਹੋਰ, —
ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੈਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 260 ਆਫ 1968

3 ਸਤੰਬਰ 1968

ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ (1953 ਦੇ 1953 ਦੇ XXXII ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ)
— ਐੱਸ. 19—ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ—ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ —
ਐੱਸ. 18—ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ
ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਕੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੈਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।